

Світовою практикою доведено, що найбільш ефективним інструментом функціонування СЕЗ та ТПР є застосування фіскальних пільг пов'язаних з податковим стимулюванням конкретних видів діяльності. Пільги можуть охоплювати податкову базу (прибуток або дохід, вартість майна), окремі її компоненти (амортизаційні відрахування, витрати на зарплату, транспорт тощо), рівень податкових ставок, деякі питання постійного або тимчасового звільнення від оподаткування.

З метою стимулювання розвитку депресивних територій для суб'єктів господарювання, що впроваджують інвестиційні проекти на територіях пріоритетного розвитку пропонується запровадити спеціальний режим оподаткування прибутку підприємств, шляхом надання податкової пільги у розмірі 50% суми нарахованого податку на прибуток протягом п'яти років з моменту отримання першого прибутку. Передбачене також запровадження вексельної форми сплати ПДВ при імпорті устаткування, обладнання та комплектуючих.

Україні доцільно було б скористатися досвідом зарубіжних країн. Так, наприклад Казахстан, який після розпаду СРСР опинився в такому ж кризовому економічному становищі як і Україна, сьогодні вже має досить розвинену інноваційну інфраструктуру, що насамперед зумовлено трьома головними факторами, які приваблюють інвесторів: політична стабільність, стабільний економічний розвиток, розвинена фінансова система.

У 2003 р. в Казахстані створена спеціальна економічна зона «Парк інформаційних технологій» (СЕЗ ПІТ) з пільговим податковим та митним режимами для всіх інформаційних та телекомунікаційних компаній, діяльність якої базується на: відсутності корпоративного прибуткового податку; можливості 100% іноземної участі; відсутності обмежень і квот на капіталовкладення; відсутності експортного та імпортного мита; звільнення від ПДВ на всі товари та послуги на території СЕЗ; відсутності податків на землю та майно.

Використання досвіду Казахстану було б корисним для України, але тільки за умови зміни підходу щодо визначення сутності та значення СЕЗ і ТПР в економіці.

СТАТИСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Твердохліб М.І., ЛНУ імені Івана Франка, м. Львів

Особливістю пропонованого підходу до аналізу залежності соціально-економічного стану України від технологічного розвитку її економіки є дворівнева структура економіки з технологічної точки зору. На часовому проміжку $T = [t_0; t_n]$ економіка країни вважається багатоукладною і включає виробництва технологічних укладів (ТУ) з третього по I -й. У свою чергу підприємства одного і того ж ТУ ще згруповані у галузі.

Внесок галузей i -го ТУ для $i = \overline{3, I}$ у соціально-економічний розвиток країни у період $t \in T$ оцінюється деякою множиною X_i показників, причому елементами x_{ik} множини X_i є техніко-економічні показники абсолютного поширення відповідного ТУ на теренах України. Ступінь розвитку ТУ у період $t \in T$ будемо оцінювати з допомогою базисної функції $e_i(X_i, t)$.

Соціально-економічний розвиток країни вимірюється деякою сукупністю Y показників y_j . Залежність величини показника y_j від стану розвитку ТУ і галузей економіки на часовому проміжку T може бути описана функцією $f_j(e_3(X_3, t), \dots, e_I(X_I, t))$. Тоді для відстеження у часі впливу технологічної структури економіки на той аспект розвитку країни, який оцінюється показником $y_j \in Y$, доцільно скористатися еластичністю β_{jik}^t . Змістовно β_{jik}^t характеризує приріст величини $y_j \in Y$ у період $t \in T$ при зміні на 1% значення k -го техніко-економічного показника $x_{ik} \in X_i$ оцінювання внеску i -го ТУ у економічне зростання держави. Із застосуванням таких статистичних методів як компонентний і кореляційно-регресійний аналізи та на підставі методу аналізу чутливості показано, що значення β_{jik}^t може бути обчислене за формулою (1), де a_{ji} - коефіцієнт при $e_i^{imm.}$ у регресійному рівнянні показника $y_j \in Y$, а x_{ik}^t, y_j^t - значення у період $t \in T$ відповідних показників.

$$\beta_{jik}^t = \left[a_{ji} \times \sum_{l=1}^{L_i} \gamma_{il} \frac{w_{lk}^i}{(z_l^i)_{\max} - (z_l^i)_{\min}} \right] \times \frac{x_{ik}^t}{y_j^t}. \quad (1)$$

Інші позначення у (1) означають: $e_i^{imm.} \in [0;1]$ - базисна функція i -го ТУ у формі спеціального інтегрального індексу; γ_{il} - це відсоток дисперсії, що пояснюється l -ю головною компонентою (ГК) множини X_i показників i -го ТУ, а L_i - кількість ГК для множини X_i ; w_{lk}^i - факторне навантаження на l -у ГК показника $x_{ik} \in X_i$ i -го ТУ; $(z_l^i)_{\max}, (z_l^i)_{\min}$ - відповідно найбільше та найменше значення l -ї ГК на часовому проміжку T .

Описана концепція моделювання впливу технологічної структури на розвиток країни апробована на статистичних даних щодо динаміки поширення на теренах України ТУ з 3-го по 5-й у 1913-2010 рр. З допомогою статистичної програми STATGRAPHICS Plus for Windows отримано таке регресійне рівняння залежності обсягу y_1 ВВП України, млн. грн., для 1991-2010 рр.:

$$y_1 = -4286870 - 1164410 \times e_3^{imm.} + 7042820 \times e_4^{imm.} + 570281 \times e_5^{imm.}. \quad (2)$$

Обчислені величини β_{jik}^t залежності обсягу ВВП України від розвитку галузей української економіки засвідчують стійку тенденцію деградації її технологічної структури (див. рис. 1 з найінформативнішими показниками).

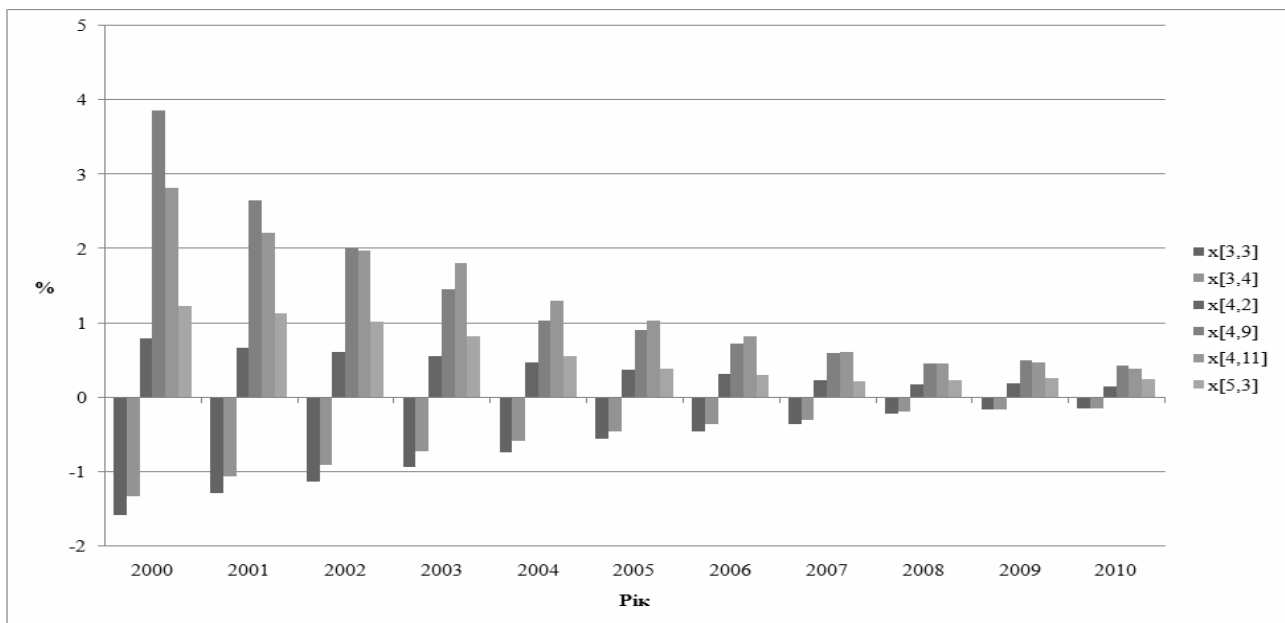

Рисунок 1. Вплив 1%-го приросту значень окремих показників оцінювання внеску ТУ з 3-го по 5-й у економічний розвиток України на приріст її ВВП

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК КЛЮЧОВИЙ ВЕКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тимченко І. П., КНУ ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ

Перед Україною постала технологічна та інвестиційна необхідність здійснення реформ до яких входять генерація і комерціалізація нових знань і проривних технологій, адже саме нові технології докорінно і швидко змінили структуру світової економіки. Саме інноваційна складова в змозі забезпечити виконання складних виробничих завдань в умовах змінного середовища. Отже, розгляд питань узагальнюючого аналізу основних проблем та тенденцій інноваційного розвитку економіки набуває особливого змісту, тому обраний напрямок дослідження є досить актуальним.

Метою статті є узагальнення основних проблем інноваційного розвитку економіки України в сучасних умовах та, як наслідок, визначення його тенденцій та пріоритетних напрямків.

Тому для початку розглянемо показники, які характеризують інноваційний потенціал України. За оцінками авторитетних закордонних експертів рейтинг української економіки є доволі низьким, а саме:

- за рейтингом глобальної конкурентоспроможності (GCI rank), згідно доповіді Всесвітнього економічного форуму «The Global Competitiveness Report 2011-2012» Україна займає 82 місце (у 2010 р. - 89).
- за рейтингом у сфері інновацій 93 місце.